

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 200 Lel
Félévre . . . 100 .
Negyedévre . . . 50 .
Egyes szám ára . . . 4 .

Megjelenik minden szombaton.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefonszám: 35.

Felelős szerkesztő:

KOVÁCS KÁROLY.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová a
lapszellemi részét illető min-
den közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Déva, Regina Maria-u. 12.,
hová az előfizetések és hír-
detések küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:

LAUFER VILMOS.

Hatvannyolc angol képviselő emlékirata Macdonald angol miniszterelnökhöz a kisebbségi kérdésben

Hatvannyolc angol képviselő a kisebbségi kérdésben Macdonald angol miniszterelnökhöz emlékiratot nyújtott be, amelyből közöljük a következőket:

„Nagybritánia kormányának felelősségét a kisebbségek védelméért a versailles-i békeszerződés állapítja meg. A nagyhatalmak e szerződés 93. szakaszának megfelelően más szerződéseket írtak alá, először Lengyelországgal, majd egyéb hatalmakkal, melyek garanciát vállaltak államuk területén kisebbségeik jogainak biztosítására.

Ezek a szerződések előfeltételei voltak annak, hogy a nagyhatalmak Lengyelországot és a többi államokat elismerték.

Ezek a szerződések nagy többségükben hatástalanok maradtak. Azokból az államokból érkező jelentések, amelyek kisebbségeinek érdekében a nagyhatalmak és ezek között Nagybritánia ezeket a szerződéseket megkötötték, azt mutatják, hogy a helyzet sürgőssé vált. A beadványok kezelése Genfben arra enged következtetni, hogy a Nemzetek Szövetsége mint a kisebbségi szerződések kezebe nem vált és azt az aggályt kelti, hogy ezek a beadványok nem részesülnek abban a figyelemben, melyet megérdemelnek, másrészt egész sora a jelentéseknek igazolja, hogy számos kisebbséget megakadályoznak abban, hogy panaszukat a Nemzetek Szövetsége elé juttassák.

A Nemzetek Szövetsége az egyetlen fórum, ahonnan a kisebbségek sérelmeikre orvoslást remélhetnek. Emlékszünk arra a cikkére, amely a Sunday Times 1929 június 16-iki számában éppen azelőtt jelent meg, hogy Ön hivatalába lépett. Ebben Ön ezeket mondja:

„A békének és a demokratikus intézmények védelmének érdekében meg kell fontolnunk, hogy mely jogok illetik meg a kisebbségeket s melyik az az állampolitika, melyet őket illetőleg vezetni kell. A cél nyilvánvalóan az kell hogy legyen, hogy a kisebbségek helyzetét abban az államban, melynek állományához tartoznak, oly kellemessé kell tenni, hogy az állami munkában résztvehessenek. A pa-

naszok beadása körül felmerülő technikai nehézségeket tehát el kell távolítani és a megvádolt felelős államok védekezését nyilvánosságra kell hozni. A mandátumbizottsághoz hasonló állandó kisebbségi bizottságot kell alakítani és ki kell zárni az eltussolás politikáját.”

Mi a brit parlamentnek alulírott tagjai áthatva attól a meggyőződéstől, hogy a kisebbségi probléma megoldása nem lehetséges addig, míg állandó kisebbségi bizottság beállítva nincsen, nyomatékosan kérjük Önt, vétessen fel a brit kormány első lépéseként a Nemzetek Szövetsége ezévi szeptemberi közgyűlésének napirendjére olyan javaslatot, hogy a kisebbségi szerződések hatásainak, valamint a panaszok körüli belső és külső eljárásnak és a szükséges változtatásoknak tanulmányozására bizottság küldessék ki.

Ennek a bizottságnak kötelessége lenne a szóbanforgó államok meglátogatása, a problémák beható tanulmányozása, miről a Tanácsnak 1931 májusában jelentést kellene tennie.”

Az angol parlament 68 képviselőjének emlékirata fontos állomás a kisebbségek életében s a kisebbségi jogok fejlődésében. A világ leghatalmasabb parlamentjének figyelmét hívja fel az emlékirat a kisebbségek helyzetére s ha konkrét eseteket nem is sorol fel, hiszen arra nincsen is szükség, világosan megállapítja, hogy a kisebbségek nincsenek megelégedve sorsukkal, nem bánnak velük úgy, ahogy a szerződésekben elő van írva s a Nemzetek Szövetségéhez beadott panaszukat eddig egyszerűen eltussolták. A 68 angol képviselő érzi azt a felelősséget, amit Anglia a kisebbségi szerződések aláírásával magára vett s figyelmeztetve Macdonaldnak nem is olyan régen vallott nagyon egészséges felfogására, azt kéri, hogy bizottságot küldjenek ki a szóbanforgó államokban való tanulmányozás végett.

Hisszük, hogy a javaslatból konkrétum lesz s a Nemzetek Szövetségében megválasztják a kisebbségi bizottságot, amely ezentúl a kisebbségek dolgával fog törődni künt és bent egyaránt. Ez ennek az emlékiratnak természetes hatása lesz. Jelentőségét azonban mi más két szempontból érezzük. Egyik a világpolitikai, másik a belpolitikai. Az egyik a valóság, a másik az kellene hogy legyen, ha még nem az. Világpolitikai jelentősége abban áll, hogy a világ legnagyobb parlamentjének különböző pártállású tagjai a kisebbségi kérdés iránt érdeklődnek s azt napirenden tartják, belpolitikai hatása pedig ennek a világpolitikai „ese-

ménynek” a belső hatása kellene, hogy legyen s ez a hatás semmiben sem nyilvánulhatna meg jobban és alaposabban, mint abban, hogy minden vonalon a rend és törvényesség, az egyenlőség s az egyenlő elbánás elvét léptetnék érvénybe. A kisebbségi jogok miatti küzdelem nem akkor ér véget, amikor mindenki beolvad és így nem lesznek kisebbségek, hanem akkor, amikor nem lesznek olyanok, akiknek kevesebb joguk van, tehát akik kisebbségben vannak a jogokat illetőleg. Mert etnikai és jogi kisebbség között csak árnyalati a differencia, sajnos, mi jelenleg mind a két kategóriába beletartozunk és pedig azért, mert etnikai kisebbségi voltunkért vagyunk most jogi kisebbségek, jogban is kisebbségben.

Az igazi rend és törvényesség, az egyenlőségben nyilvánul meg, az egyenlő elbánásban. Ha a nagyhatalmak belátták, hogy a kisebbségek is élhetnek az államokban, akkor ez úgy is van s ha megpróbálják s nem számítanak minket külön vagy egyáltalán nem fognak minket semmibe venni, hanem maguk közé számítanak, akkor bizonyára eleget is fognak tenni a szerződéseknek és nem kell semmivel sem Gentbe menni.

Amíg azonban anyagiakban és erkölcsiekben, számbavehetőségekben csak kisebbségek vagyunk, addig mindig szükség lesz az ilyen emlékiratokra. Ezek az irások és fellépések figyelmeztetik a világtól messze lévőket, hogy igenis a kisebbség is ugyanolyan, mint a többség, minden embernek egyforma jogai vannak Istentől s hogy a többségnek még az erősebb kötelessége is meg van, hogy a kisebbségek létét oly kellemessé tegye, hogy azok az állami munkában is résztvehessenek.

Kovács Károly

Ideálizmus és keresztyénség

Paál Árpád a Keleti Ujság vezércikkében a gyergyói „forradalom”-mal kapcsolatban arról ír, hogy a székely s így a magyar nép nem maradhat csak a rideg valóság keretein belül, fel kell emelkednie az ideális légkörbe, ahol nem közönséges számítással kell manapság élnie, hanem egymást önzetlenül kell segíteni s a magunk kényelméről és a magunk kedvteléséről lemondani. Paál Árpád az ő örök és kezdettől fogva meglévő s nem is egy ember által gáncsolt ideáliját lobogtatta itt meg s aki ismeri a mai helyzet szinte áthidalhatatlan nehézségeit, az igazat fog adni Paál Árpádnak, ennek az izig-vérig idealista politikusnak.

Egy másik ujság vezércikkében azt olvasom, hogy valaki kinevette a barátját azért, mert egy imádkozó gyermeket ábrázoló kép előtt megállott s azt szépnek találva valósággal elmerült annak nézésében. A megbotránczó

ÜZLETI és REKLÁM
NYOMTATVÁNYOK és
KÖNYVKÖTŐMUNKÁKAT
olcsón és izlésesen készít

V. LAUFER
könyvnyomdája és könyvkötészete

DEVA, Str. Reg. Maria 12.
Postai rendelések gyorsan
és pontosan elkészülnek.
Telefon No. 35.

fiatalember azt mondta, hogy nem imádkozni kell tanítani a gyermekeket, hanem számítani.

A vezércikkirő ezután pálcát tör e vélemény felett és kimutatja, hogy csak az a nemzet lesz erős, amely gyermekeit imádkozni tanítja, mert nem számításból él meg az ember, hanem abból a bizonyos idealizmusból, amire szükség van s ami megnyilvánul az egynemzethez tartozók érzelmi kapcsolatában, az olaszországi földrengési katasztrófánál, a borsai ujjáépítésben, a tűzoltási és mentőegyesületekben, a betegápolásoknál, a vízbe fullók kimentésénél és más számtalan dologban.

A nagy bajok, a nagy katasztrófák csodálatosan ráeszméltetik az emberiséget arra, hogy az élet nem „üzlet“. A nagy bajban az üzlet teljesen háttérbe vonul, legalább is a józanabbaknál. Mert vannak, akik megvárva az idealizmus hatását, megcsinálják a maguk üzleteit is. Ez azonban csak félrecsuszás az emberiségtől, az igazi ember az idealizmusban nővi ki magát és lesz igazán emberré.

A számító embernek hiába magyarázom meg a Paál Árpád idealizmusát, amely pedig nagyon szép és nagyon szükséges dolog, mert nem mást tartalmaz, mint azt, hogy a magyar kisebbség s vele együtt a magyar székelység nem maradhat meg, nem állhat fenn idealizmus nélkül. Itt a számítást már ki kell kapcsolni, éppugy, mint ahogy kikapcsolja a fulladási lehetőséget az az ember, aki a vízbefulló után veti magát a vízbe. Itt mélyebbre kell rámutatni. Meg kell mutatni a kisebbségi magyarságnak, hogy az idealizmus a láthatatlan dolgokból veszi kezdetét és tápláló forrásait. Hogy ez az idealizmus nem egy beállított világnézet, ami most éppen jó nekünk, hanem, ami az emberiségnek tulajdonképpen a lényege, az igazi valósága, de amely eddig nem tudott kellően megnyilvánulni. A világháborút, azt mondják, a gazdasági háboru előszele készítette elő, de nem látják meg azt a racionális felfogást, amely 1914 előtt szinte abszolút göggé nevelte az emberiséget, amely a maga elbizakodottságában mindenre képes volt. A tulracionalista felfogás mindig megbosszulta magát. Ez a tulracionaiizmus nyilvánulna meg akkor is, ha mi most egymáson nem segitenénk, mert a számításunkkal nem talál s ha csak számítani tanítanók gyermekeinket. De aki látni akar és látni tud, az tudja, hogy ezzel a világnézettel ma semmire se megyünk, az emberből kiaszik a lélek, mint a fű a száraz mezőről. Mert az ember nem ebben a látható világban gyökeredzik. Ez az idealizmus benne van az emberi lélekben s az emberi lélek az örökkévalóságban, ahol székel az igazi szeretet.

Ez az idealizmus, amely a kisebbségeknek kétszeres szükségességük s amely a láthatók megfosztása által minket egyedül gazdagíthat a nagy szeretetben gyökeredzik s onnan növekedik ki a napvilágra. A világot megváltó szeretet munkája az olaszországi földrengési akció, a borsai gyűjtés és a vízbefullóknak való életvívés. Ki mondja, hogy mindez szeretet nélkül lehetséges? Menjünk vissza tehát a szeretethez, az Istenhez, aki úgy szerette a világot, hogy egy-szülött Fiát adta őérette. Jézus szeretetét nézzük meg s az ugynevezett idealista felfogásból menjünk őhozzá, igyekezzünk mi is olyan jók lenni, a mennyei kincseket keresni. Aki egyszer tudja, hogy milyen keveset ér ez a földi kincs, az tudja, hogy a mennyei kincs mindennél többje lesz neki. S ez az igazi idealizmus: a szeretet, a társadalmi mentés, a munkásság a szenvedőkért és a szeretetlenekért, akik nem tudnak csak számítóknak lenni. Ha a világ kimondaná,

hogy a szeretet-munka az első dolog, hiszen tudat alatt ma is elismeri, amikor azt mondja a diakonisszákrol és betegápolókról, akik teljesen önzetlenül dolgoznak, hogy szép, mondom ha a világ is elismerné egyszer, mindjárt megváltozna ennek a világnak a képe. És nekünk kisebbségeknek ez most egyedüli kiútunk ebből a csávából, ebből a nehéz helyzetből. Aki minden földi vagyonát elvesztette, az csak úgy lehet gazdag, ha a földi vagyont nem tartja gazdagságnak. Nekünk így kell tenni. Vissza kell tértünk az ember igazi lényegéhez: a szeretethez s akkor mindent megnyerhetünk. Tul kell haladnunk az ugynevezett idealizmuson, mert azt sehogysem tudja megérteni az ember. De azt, hogy egy Atyának van: az Isten és mi mindnyájan annak a fiai vagyunk, tehát testvérek, akik egymásra vagyunk szorulva, azt mindenki megérti még az is, akinek nincsen annyi észbeli tehetsége, mint a nagy tudósoknak, de viszont a nagy tudósoknak sem lesz káruk belőle. Jézus tanítását fogadja el a magyar kisebbség s akkor meg van mentve a székelység és meg van mentve az egész kisebbségi magyarság, mert ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Azt szeretnénk, hogy a Paál Árpád-féle idealizmusnak nagy jelentőségét belátnák az egyházak vezetői is s most prédikálnák az ígét nem is annyira szóval, mint inkább tettel. Mert ha nem volna szeretet-munka, nem lehetne a szeretet létezését bebizonyítani a földön. Tehát nem a prédikálásra van szükség s az idealizmus hangoztatására, hanem karöltve egymással prédikálni a mi tetteinkkel és a mi cselekedeteinkkel. Mert ha a székelység részére sem érkezik ez a mentési akció, ami a szeretetnek a műve kell, hogy legyen, megrendül az Istenbe vetett hit. Az Isten pedig meg nem csufoltatik. Mindenki vigyázzon, aki él, mert kötelessége számot adni az életével ezen a földön az Isten dicsőségéről.

Ha az olaszországi földrengésnél az egész olasz nép oda tudott állani, akkor a mi idealizmusunkkal és keresztyén szeretetünkkel tudjunk mi is segíteni, a magyar és székely kisebbség láthatatlan földrengés által sujtott vérezőin és kétségbeesettein. Ez az igazi keresztyénség, világi nyelven: idealizmus, ami már végre a vezérek szájából is előtört.

Kovács Károly

Megalakult a hunyadmegyei gyógyszerészek kamarája

Az új egészségügyi törvény a gyógyszerész kamaráknak megyénkénti megalakítását kötelezően írja elő. Dr. Robu Miklós, megyei főorvos augusztus 10-ére, vasárnap délelőtt 10 órára hívta össze a megye gyógyszerészeit, akik közül a kamara megalakító közgyűlésén megjelentek a következők: Papp Sándor Vulkán, Albescu Virgil Déva, Faragó Endre Szászváros, Mihályi Brád, Erős Endre Déva, Riska Hátszeg, Reingewürtz Hermann Petroseni, Hegyi Elemér Déva, Kromek Rezső és Neumann Hermann.

A gyűlés a kamara elnökének egyhanguan Papp Sándor gyógyszerészt választotta meg, míg az öt tagu választmány tagjai Papp Sándor elnökletével a következők lettek: Albescu Virgil, Faragó Endre, Mihályi és Erős E. Déva.

A megalakulás kimondása után a választmány kezdi meg működését, amelynek egyik igen fontos dolga lesz a fegyelmi eljárások lefolytatása, mert a törvény a kamaráknak a gyógyszerészek életében ugyanolyan hatáskört biztosít, mint amilyen hatásköre van az ügyvédi kamaráknak az ügyvédek életében.

Igy kell szedni az

Aspirin-tablettákat.

Nélkülözhetetlenek a hülések, rheuma és grippe elleni küzdelemben. Ezen betegségek ellen legyen otthon egy csomag állandóan készenlétben. Az Aspirin-tabletta a szívre nem ártalmas. Az Aspirin-tabletta egyedülálló az egész világon.

A Comitetul Central jóváhagyta a hunyadmegyei tanács megalakulását, csak a főtitkári választást semmisítette meg

Megírta a „Déva és Vidéke“, hogy a hunyadmegyei főtitkári választást Lupsan Paramon és Danil Traján megyei főtisztviselők megfellebbezték. A fellebbezésnek a kolozsvári Comitetul Local de Revizuire helyet adott s úgy a főtitkár-választást, mint a megyei tanács alakuló gyűlést s ezzel az összes megyei tisztviselők választásokat is megsemmisítette. A megyei tanács néhány tagja, élükön Dr. Pop Justinnal és Dr. Atirescu jelenlegi megyefőnökkel megfellebbezte ezt a döntést a bukaresti Comitetul Centralhoz, amely a napokban döntött ebben a nemmindennapi kérdésben.

A Comitetul Central ellentétben a kolozsvári döntéssel, a megyei tanács alakuló gyűlést jóváhagyta s a választásokat megerősítette abból indulva ki, hogy a választások egyhanguan eszközöltettek. A kolozsvári döntés ugyanis kifogásolta, hogy Perián Lázár és fia: Péter, Déva város polgármestere, szintén résztvettek a gyűlésen, noha a törvény előírja, hogy apa és fia egyszerre nem lehet a megyei tanács tagja. A bukaresti döntés az egyhangu választás miatt ettől eltekintett s úgy döntött, hogy Perián Péter, Déva város polgármestere, mint jogszerezinti tag, nem lehet továbbra tagja a tanácsnak, tehát ki kell lépnie s a város a polgármester helyett mint jogszerezinti tagot a dévai alpolgármestert delegálja.

Dr. Muresan József főtitkár választását pedig megsemmisítette a következő indokkal: Az első választás alkalmával Danil 17 szavazatot kapott, Dr. Muresan 15-öt s egy szavazat mind a kettőre szólt, úgy, hogy ezt nem lehetett figyelembe venni. Emiatt a megyei tanács egyik legujabb ülésén a főtitkári választást újból meg fogják ejteni.

Mindenki örömmel vette a Comitetul Central döntését abból a szempontból, hogy nem nehezíti meg a vármegyei adminisztrációt a megsemmisítő határozattal, amelyet a kolozsvári Direktoratás le sem adott még a megyéhez s így a megye zavartalanul folytathatta működését.

Balomiri György dévai főszolgabíró a dévai járás jegyzőválasztásairól

Hunyadmegye főszolgabírái augusztus 13-án, szerdán délelőtt 10 órai kezdettel a megyei jegyzőválasztások ügyében gyűlést tartottak. Az értekezletet Dr. Atirescu Jeronim megyefőnök hívta össze s ő is elnökölt azon. A főszolgabírák a jegyzőválasztásokon tapasztalt személyes élményeiket mondták el s minden egyes választást külön letárgyaltak.

Ezzel kapcsolatosan felkerestük Balomiri György dévai főszolgabírót, aki a dévai járási jegyzőválasztásokról lapunk számára a következő nyilatkozatot tette:

— A dévai járásban a választások mindegyikét a legnagyobb rendben folytatták le. Általános szavazattöbbséget kaptak a következők: Burjánfalva: Emil Russu jegyző, Csertés: Grünwald Károly, Solymos: Bradean György, Csernakeresztúr: Dionisie Ghiurghiu, Valisoara: Niculae Saviu volt furcsorai jegyző és Szentandrás secretariatul: Marian Paluțiu.

A jegyzőkerületi bizottság a megyéhez felterjesztette a következőket: Rápolti jegyzőségül: Suci György és Joan Irimie, Kersetz: Nogița Miron és Popa Ávrám, Vecel: Kovács Ernő és Josan Iuliu, Bácsi: Popa Ávrám és Treușan Traián, Simeria: Imanuel Párvu és Ioan Trifu.

Ezen jelöltek közül a jövő héten a megyei állandó bizottság fogja a jegyzőket kinevezni s a megye választását a kolozsvári Directoratus fogja jóváhagyni, illetve véglegesíteni.

Ezután történik meg a jegyzőségek összeolvasztása az új jegyző segítségével, illetve a beiktatás után, amelyet minden járásban a főszolgabíró fog ünnepélyes keretek között eszközölni. Az üresedésben maradt helyekre, mint Bábolna, később külön pályázatot fognak kiírni.

— Ez alkalommal — folytatta Balomiri főbíró — a nép tanúságot tett társadalmi felelősségéről, elősegítvén a választási elnök ama intencióját, hogy amennyire csak lehet, a régi jegyzőknek az állami státusból a községi státusba való beosztása minél könnyebben legyen végrehajtható. A kérdés most csak az, hogy az államtól a községhez átment jegyzők fizetését honnan veszik elő a községek, mivel az új közigazgatási törvény 549-ik §-a kimondja, hogy az ilyen jegyzők fizetéséről az állam köteles gondoskodni. Valószínű tehát, hogy az állam kell minden községnek segítyt nyújtson a jegyző fizetésének kiutalására.

A történelem tanulságai

Irtá és a szászvárosi zárda-templom fennállásának 200 éves jubileumi ünnepségén 1930 június elsején este a Transsylvania szálló termében megtartott műsoros estélyen felolvasta Dr. P. Boros Fortunát

(Folytatás)

Az Isteni tiszteletet kezdetben Koller Mihály postamester házában tartották. Ideiglenes kápolnát vesszőből és vályogból 1732-ben ütöttek össze, mely miatt a más vallásúak a katolikusokat cigányoknak csufolták. A katolikusok számára szaporodásával gyűjtést kezdettek Erdélyen kívül Moldovában is és 1749 áprilisében a régi alapokra építették az új, de a réginnél jóval kisebb templom alapkövét. Ebben Haller János gubernátor 4000 forinttal segítette az atyákat és 1753-ra felhúzták a falatokat, tető alá hozták és a szentélyt elkészítették annyira, hogy az első szentmisét május 16-án megtarthatták. 1880 április 14-iki kezdettel a hajót meghosszabbították a régi alapokon folytatva és eléje Luigi Martina olasz építész tervei szerint építették a tornyot.

(Folytatása köv.)

St. Joachimsthal „Radiumchemica” jelentős gyógysikere

Ehelyütt folytatjuk több beérkezett köszönőlevél publikálását:

A. B. Szatmár. Nagy gyomorbántalmaim ellen használtam a „Radiumchemica-kompresszort” még pedig a legjobb eredménnyel, úgy hogy hálából én a nyilvánosság előtt mondok köszönetet.

A. S. M. zárda főnöknője T. S. Örömmel közlöm Önnek, hogy mióta a beteg a „Radiumchemica-kompresszort” használja, lényegesen javult az állapota. Ugy a máj-, mint a vese- és a hátfájdalmak, ha még nem is egészen, de legnagyobb részben megszűntek és mi reméljük, hogy ezen gyógyszer további használata által a kedves nővért, mint értékes tanerőt, továbbra is meg tudjuk majd tartani. Még egyszer nagyon köszönöm jószágát, hogy lehetővé tette, hogy ezen igen értékes gyógyszert beszerezhessük.

Végül még egynéhány hozzánk érkezett kérésre válaszolunk:

Mennyi idő alatt áll be a „Radiumchemának” fájdalomcsillapító, illetve gyógyító hatása?

Általában úgy a gyógy, mint a fájdalomcsillapító hatás igen rövid időn belül (néha pár óra, pár nap) áll be, ez természetesen nem szabály, betegségként és személyenként változik és egynémely betegségnél vagy gyenge szervezetheknél, hónapokon át is tarthat a gyógyulás, ami azonban nem csökkenti a „Radiumchemica” jelentőségét, mert hiszen ezek a betegségek azelőtt, állandó orvosi-kezelés dacára sem voltak gyógyíthatók.

Mennyi ideig marad meg a „Radiumchemának” gyógyhatása?

Évszázadokon át, vagyis mindaddig, amíg a rádium el nem ősomosodik. (1500 év után ősomosodik el a rádiumtartalom fele.)

Kérjük további kérdéseikkel a romániai igazgatóságot: Révész Ignác, Arad, Str. Consistorului 31., vagy a dévai körzetvezetőt: Sámuel Mátyás, Reg. Maria 16., felkeresni.

HIREK

— Hunyadmegye prefektusa szabadságon. Dr. Oncu Iacob Hunyadmegye prefektusa augusztus 15-ével egy havi szabadságra ment. Távolléte alatt a prefektusi teendőket Dr. Pop Ioan szászvárosi főszolgabíró fogja ellátni, aki valószínűleg később a dévai járás főszolgabírája lesz.

— Kinevezés. Petreu Corneli, a dévai megyei építészetnél szolgálatot teljesítő mérnököt a napokban Bukarestbe a közmunka és közlekedésügyi minisztériumhoz beosztott mérnöknek nevezték ki. Az új bukaresti mérnök a Direcția Technikánál teljesít szolgálatot.

— Eljegyzés. Stein Malvin (Marosillye) és Berkovics Béla kereskedő jegyesek.

— Esküvő. Biró Piroška és Straubert Oszkár augusztus 24-én délután 5 órakor fogják megtartani esküvőjüket Várfalván.

— Bratianu György koszorút helyezett el Ávrám Iancu cebei síremlékén. Most vesszük a hirt Brádról, hogy Bratianu György, az új liberális párt vezére, aki a Károly-királykérdés után Kolozsvárra utazott s ott mintegy 4000 ember előtt beszédet mondott, Bukarest felé való utaztában kiszállott a Brád melletti Cebén s ott az Ávrám Iancu-féle síremlékre koszorút helyezett el a liberális párt nevében. Az új vezér kíséretében voltak akkor Gh. Cantacuzino, Constantin Ifrim, A. Thanasiu, Rosetty Balanescu, Baer ügyvéd. A két hatalmas nyolc hengeres autóval utazó társaság Brádról Dévára jött, ahol kellemes vacsora elfogyasztása után Bukarest felé vette útját.

— A magyar ifjúság alvácái kirándulása, mely f. hó 17-re volt tervezve, a változékony hűvös idő beállta miatt f. hó 24-én lesz megtartva.

— Halálozások. Brauner Ferenc, volt dévai főreáliskolai tanár fiatal felesége Budapesten augusztus 9-én, 42 éves korában elhunyt. Temetése 12-én volt; a gyászjelentés már mint Téglássy Ferencné, szül. Mihalovits Ida Floráról szól és régi ismerősei körében nagy részvétet váltott ki.

Alimpe Copăceanu dévai pénzügyigazgatósági tisztviselő 46 éves korában augusztus 8-án Déván meghalt. Augusztus 10-én temették el nagy részvét mellett.

— Befejezést nyert a vizsgálat a lupényi ügyben. A lupényi ügyben a dévai vizsgálóbíróóság a vizsgálatot befejezte. Az ügyészség még két tanunak a kihallgatását kérte s emiatt az iratokat még nem küldték fel a kolozsvári vádtanácsra, amely a vádiratot fogja elkészíteni.

— Vadászünnepély Piskin. A piskii „Diana” vadászegylet Motosa Sabin csendőrszázados, a dévai csendőrszárnyparancsnokság vezetőjének védnöksége alatt augusztus 24-én Piskin a balakutai kiserdőben nagy vadászünnepélyt rendez, a nemes vad védelmi alap javára.

— Vrancea-mozgó lett a Pallace moziból. A Pallace mozgó néhány nap óta a Vrancea-mozgó nevet viseli. A közönség egyrésze bizonyára nem tudja ennek az okát, s emiatt kötelességünknek tartjuk erről felvilágosítani. A „Vrancea” román költőről nevezett kultúregyesület s Bukarestben székel Mária királyné védnökségével. Ez az egylet éppen úgy, mint a másik román kultúregyesület, az „Astra” a hadiözvegyek, hadiárva gyámoltója, katonáknak ruhásműveket osztogat, népkönyvtárakat alapít s a nemzeti kultúra szolgálatában áll. A dévai mozgó most ez az egyesület vette át, ami azt jelenti, hogy a mozi a román kultúra szolgálatába szegődött s a mozi eddigi vezetői csupán százalékos megbízottai az egyesületnek, illetve vezetői a mozinak a Vrancea egyesület előírása szerint. A Vrancea eme dévai térfoglalásával valószínűleg Déván is fel fogják állítani a dévai fiókot, éppúgy, mint ahogy az Astrának is van Déván fiókja. A Vranceának több tagja van Déván, de eddig még nem érezték szükségét a dévai fiók felállításának. A mozi átvételével azonban most erre már szükségük lesz.

— A világhírű jövőbelátó pszichografológus Prof. E. Goldberger a röntgenszemű ember. Keresse fel a professort. Bármilyen ügyben ad felvilágosítást, megmondja mult, jelen és jövőjét akár irásából akár tenyeréből Str. V. Alexandru No. 4. (volt Kun Kocsárd ucca).

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Megnyílik az „Astra” mozgó. Az Astra mozgó, amely június 20-ig a Fehér Kereszt éttermében tartotta előadásait, a napokban ismét megnyílik, mivel eleget tett a tűzrendészeti követelményeknek s a terem közepén ajtót vágatott a szabadba.

— Beiratkozás a dévai tanonciskolába. A dévai tanonciskola vezetősége ezúton is közli a munkaadókkal, hogy a tanonciskolába való beiratások 1930 szeptember 1—5-én minden nap délután 6—7 óra között fognak lefolyni, míg a tanítás szeptember 8-án d. u. 5 órakor fog megkezdődni. Akik nem járatták a tanoncokat rendesen vagy nem iratják be, 500—5000 lejes büntetésben részesülnek.

— **A kis Radu Romulus tragédiája.** Radu Nicolae erdélyi román kereskedő Radu Aurelia feleségével már hosszabb idő óta Clevelandban (Amerikában) mint kereskedők éltek. A tavaly az egyesülési ünnepélyre hazajöttek s augusztusban 9 éves Romulus fiukat is elvitték s ott angol iskolába járatják. A múlt hónapban a fiu mindenképpen haza akart jönni, azonban szülei nem akarták elengedni s az iskolába küldték. Az iskola kapujában egy éppen akkor bemenő autó olyan szerencsétlenül ütötte el a kisfiút, hogy azonnal meghalt. A kis kilenc éves Romulus, még aznap hamarabb is ment az iskolába, hogy a könyvtárban angolul olvasson s negyedóra mulva szüleinek már halála hírért hozták. A kis halottat hazahozták s július 14-én temették el Szászvároson, ahol nagyapja sirja is van. A szerencsétlenül járt gyermekben Dr. Filimon Aurel dévai ügyvéd felesége unokaöccsét gyászolja.

— **Strandlabdák kaphatók V. Laufer könyvkereskedésében, Déván.**

— **Bevonult a dzsessz Dévára.** A zene forradalmára, a dzsessz muzsika, dacára minden ellentétes véleménynek, feltartóztatlanul halad előre diadalmas pályáján. A nagyvárosi tánclukások és éjjeli mulatók után nemcsak kávéházakban hódított tért, de befészkelte magát a vidék zenei életébe is. Ma már a vidéki közönség nagyrésze megkívánja, hogy verpezsdítő dzsessz és szalonzenei muzsika tegye változatosabbá az örökszépű cigányzenét. A Fehér Kereszt zenekara az első a megyében, mely ennek a követelménynek kíván megfelelni akkor, amikor Székely Lajos karmester összeállítása mellett szalon és dzsessz zenekart szerepeltet Ötvös testvérek kiváló cigányzenekara mellett. A napokban bevonul a Fehér Kereszt zenekarába a szakszofon, dob és zongora, hogy a rádióból és gramfon lemezekről már ismert és megkedvelt dzsessz muzsikát a jövőben eredetiben is hallgathassuk. Remélhetőleg a közönség kellően fogja méltányolni a Fehér Keresztnek ezt a fővárosias nivóju újítását. Esténként az uri közönség táncol.

— **Kivándorlás Déván.** A napokban Déván az a hír terjedt el, hogy ács és kőmivescsoportok kivándorolni szándékoznak s már folyik is az összeírás Franciaország részére. Illetékes helyen ezzel szemben kijelentették, hogy semmiféle kivándorlási akció nincsen s az összeírás sem történt meg. A nyári kacsát nem tudjuk, kinek állott érdekében felreperíteni.

— **Hatalmas jégverés a megyében.** A múlt pénteken Déván és Dévától északra hatalmas jégverés pusztított a kukoricásokban és szőlőkben. A dévai kár meghaladja helyenként a 10—30 százalékot. Az algyógyi járásban lévő Valea Mare és Poiana, Valea Jepi községekben pedig a jégverés olyan hatalmas pusztítást vitt végbe, hogy a három község szinte teljesen koldusbotra jutott, úgy, hogy a községek a prefektushoz fordultak segítségért. Valószínűleg a megyei tanács a károsult és koldusbotra jutott községeknek nagyobb segílyt fog kiutalni.

— **Kedvező az egészségügyi helyzet vármegyénkben.** Hunyad megye egészségügyi helyzete aránylag ebben a hónapban kedvező. Juliusban ugyanis a megyében a járványos betegségek közül a következők fordultak elő: Skarlát: 6 eset, ebből 1 régi. Difteritisz: 2 eset. Szamárhurut Romosz környékén: 82 eset, ebből 27 régi, meghalt 3, 70 még kezelés alatt áll, a többi meggyógyult. Kanyaró 3 eset, spanyoljávány 45 esetben s ebből régi 7 megbetegedés, kezelés alatt csak 5 maradt a többi mind gyógyult. A városokban, kivéven Dévát, az egész megyében csak egy skarlát eset fordult elő.

— **Szeptember elsejéig vannak érvényben a 20 és 5 lejes papírpénzek.** A Banca Naționala dévai fiókja ezton is köztudomásra adja, hogy a 20 és 5 lejes bankjegyek beváltási határnapja szeptember 1 s ez a dátum nem fog meghosszabbíthatni, mindenkinek tehát kötelessége a birtokában lévő és szobanforgó bankjegyek beváltása. Dél előtt 9—12 óra között váltja be a dévai fiók. Igyekezzünk tehát s ne várjuk meg az utolsó percet, hogy hibánkból károsodás ne érjen.

— **Nemzetközi lábbelikiallítás Bukarestben.** Szeptember hó folyamán Bukarestben a Károly parkban nemzetközi lábbelikiallítást fognak tartani, amelyet a romániai cipész és csizmadiaiparosok fognak megnyitni. A miniszterium ezt a kiállítást a hazai cipészipar fejlesztése miatt tervezte s hogy minél látogatottabb legyen, a CFR. 50 százalékos kedvezményt biztosít a kiállításra utazóknak.

— **A városi hatóság figyelmébe.** A múlt heti nagy esőzések alkalmával az Aurel Vlaicu (Magyar) utcán az eső mindenféle szemetet kihozott az udvarokból s az új és szép aszfalt járdát a legéktelenebb módon elcsufította. Tekintettel arra, hogy az egészségügyi hatóság emiatt a háztulajdonosokat akarja megbüntetni, akik sok esetben nem is hibásak abban, ha a víz árja kisépri udvarukból a trágyalevet és a szemetet, felhívjuk a városi hatóság figyelmét arra, hogy a drága pénzen csináltatott aszfalon nincsenek folyókák, amiken keresztül az esővíz kifolyhatna az udvarokból. Ezt reparálni kellene.

Árverési hirdetés és feltételek.

Vb. Oprean Eugen csődötmegéhez tartozó a Fal. III. 3268/1930—4. sz. csődletárban 1—116. tételszámok alatt felvett vegyes, textil és gyarmatárak, üzleti felszerelés, amely 123 425 Lei becsértékű, az iliai járásbíróóság kiküldöttének közbenjöttével, *Ilia községben 1930 évi szeptember hó 1-én d. u 3 órakor tartandó nyilvános árverésen*, egy tételben, esetleg tételenként, vagy darabonként, a szükséghez képest a kikiáltási árat képező becsáron alól is, el fognak adatni. Szükséghez képest az árverést a következő napokon is, a helyszínén meghatározandó időpontban folytatni fogjuk.

Vevő készpénzben fizeti a vételárat, viseli a kincstári illeteket és 48 óra alatt kiüríti a helyiséget.

További felvilágosításokat a tömeggondnok nyújt, aki a mennyiségért és minőségért nem felel.

Ilia, 1930 augusztus 10.

Dr. L. Rapaport ügyvéd,

Vb. Oprean Eugen
csődötmeggondnok.

143 1—1

Uj modern, adómentes, parkettes
szabadon álló villa eladó!

Azonnal elfoglalható: 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra, cselédszoba, mosókonyha, stb. udvar és kert bekerítve. — Str. Regele Carol.

144 2 3

Bővebbet **Triffthaler Iroda Deva.**

Lehetőleg 4 középiskolát végzett fiu
tanulónak felvétetik.

Ugyanitt egy
kiszolgálóleány
is felvétetik.

LAUFER VILMOS
KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉSÉBEN, DÉVÁN.

ALKALMI VÉTEL!
Modern 8 csöves, n kkelezett, zománcozott
„Zephir“-kályha eladó.
3—3 Cím: a kiadóhivatalban. 193

A Strada Domnița Elena utcában
Triffthaler és Társa cég által épített
uj adómentes emeletes bérház
ELADÓ.
mely áll 4 modern fürdőszobás parkettes
complet lakásból és 2 üzlethelyiségből.
145 2 3 Bővebbet **Triffthaler Iroda Deva.**

Idősebb urileány
állást keres, mint nevelő
1—2 nagyobb gyermek mellé.
Németet és zongorát tanít.
Cím: Tóth Adrienne Orăștie,
Strada Regele Mihai 18 szám. 2—3

143 Van szerencsém a n. é. közönség 2—2
szíves tudomására hozni, hogy
Déván, Str. Marea 44 szám alatt
a benzinkraktár mellett
kőfaragóműhelyt és sírkőraktárt
nyitottam,
ahol ugy fehér márványból, mint más kővekből is kő-
faragó munkákat jutányos árák mellett elvállalok.
K É S Z I T E K
tervszerű munkákat és régi sírkő-
emlékek javítását is elvállalom.
A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradok
kiváló **Cigmoian Solomon** kőfaragó-
tisztellel: mester.

A DÉVAI VILLAMOSTELEP
Str. Regina Maria 19,
Városi bérház épületében lévő
VILLAMOSSÁGI SZAKÜZLETÉBEN
a villamos szakma
összes gyártmányai kaphatók.
Izléses bronzcsillárok és üvegvilágítótestek.
IZZÓLÁMPÁK
a környék összes áramfeszültségeire
rendkívül olcsó árákon. 71—
34
VILLAMOS FŐZŐEDÉNYEK,
vasalók, porszívó és mosógépek, ventilátorok.
A budapesti Ganz-gyár nagybani lerakata.
ELEKTROMOTOROK,
szivattyúval összeépített motorok, benzinmotorok,
benzinlokomobilok és benzinelektromos aggregátok
gazdaságok és vidéki ipari üzemek céljára.
Villamos szerelési anyagok nagy választékban,
a V. D. E. előírásainak megfelelő
méretezésben és kivitelben.

A Dévai Hengermalom
vásárol búzát

a legmagasabb napi árák mellett,
azonnali készpénzfizetéssel.

Elfogad vámörlest
előnyös feltételek mellett. 2—2

Elfogad búzát
díjmentes raktározásra,
a legjobb lisztek állandóan raktáron.